Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0149/2017

8.2.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B8-0202/2017

v souladu s čl. 128 odst. 5 jednacího řádu

o zpoždění při provádění operačních programů financovaných z ESI fondů – dopad na politiku soudržnosti a jak postupovat dále
(2016/3008(RSP))

Iskra Mihaylova
za Výbor pro regionální rozvoj

B8-0149/2017

Usnesení Evropského parlamentu o zpoždění při provádění operačních programů financovaných z ESI fondů – dopad na politiku soudržnosti a jak postupovat dále (2016/3008(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. května 2016 o urychlení provádění politiky soudržnosti[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 27. listopadu 2014 o odkládaném zahájení provádění politiky soudržnosti na období 2014–2020[2],

– s ohledem na své usnesení ze dne 14. ledna 2014 o připravenosti členských států EU na efektivní a včasný začátek nového programového období politiky soudržnosti[3],

– s ohledem na své usnesení ze dne 26. října 2016 předložené na základě prohlášení Komise v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu o revizi VFR na období 2014–2020 v polovině období[4],

– s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj o investování do zaměstnanosti a růstu a maximalizaci příspěvku evropských strukturálních a investičních fondů: hodnocení zprávy podle čl. 16 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních (A8-0385/2016),

– s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2015 o snaze o zjednodušení a orientaci na výkonnost v politice soudržnosti na období 2014–2020[5],

– s ohledem na otázku pro Komisi ve věci zpoždění při provádění operačních programů financovaných z ESI fondů – dopad na politiku soudržnosti a jak postupovat dále (O-000005/2017 – B8 0202/2017),

– s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

– s ohledem na Protokol č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality,

A. vzhledem k tomu, že v důsledku pozdního uzavření jednání o VFR na období 2014–2020 MFF a pozdního přijetí nařízení o evropských strukturálních a investičních fondech (dále jen „ESI fondy“) došlo ke zpožděním v procesu přijímání a provádění dohod o partnerství a operačních programů, určení řídících, certifikačních a kontrolních orgánů, procesu stanovení a splnění předběžných podmínek a provádění projektů na místní, regionální a vnitrostátní úrovni; vzhledem k tomu, že ačkoli chybí informace a analýzy týkající se důvodů těchto zpoždění, mají v první části programového období

[1] Přijaté texty, P8_TA(2016)0217.
[2] Úř. věst. C 289, 9.8.2016, s. 50.
[3] Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 56.
[4] Přijaté texty, P8_TA(2016)0412.
[5] Přijaté texty, P8_TA(2015)0419.

dopad na potenciál ESI fondů zvýšit konkurenceschopnost a posílit sociální, ekonomickou a územní soudržnost;

B. vzhledem k tomu, že bylo nyní přijato 564 operačních programů financovaných z ESI fondů a Komise obdržela oznámení o určení příslušných orgánů pro 374 operačních programů; vzhledem k tomu, že průběžné platby nemohou být prováděny, aniž by byly určeny řídicí orgány; vzhledem k tomu, že podle údajů dostupných ke dni 30. listopadu 2016 byly provedeny průběžné platby ve výši 14 750 EUR, což nasvědčuje tomu, že potřeby prostředků na platby budou nižší, než se původně předpokládalo;

C. vzhledem k tomu, že ve stejné fázi minulého programového období byla i přes podobná zpoždění a technické překážky způsobené požadavkem na řídící a kontrolní systémy výše čerpaných průběžných plateb již zaznamenána již v červenci 2009 a soudě podle prostředků na platby zapsaných do rozpočtu na rok 2010 se očekávalo, že provádění programů politiky soudržnosti bude v plném tempu již v daném roce;

D. vzhledem k tomu, že současná výše průběžných plateb představuje značně nízký podíl celkového přídělu prostředků na tyto programy, uvážíme-li, v jak pokročilé fázi programového období se nacházíme; vzhledem k tomu, že Parlament je znepokojen tím, že podle prognóz členských států z podzimu 2016 má čerpání pokračovat týmž tempem;

E. vzhledem k tomu, že opožděné provádění programů a tudíž nižší potřeby prostředků na platby již vedly k tomu, že v roce 2016 byly sníženy prostředky na platby v okruhu 1B o 7,2 miliardy EUR, a to návrhem opravného rozpočtu 4/2016; vzhledem k tomu, že ve stejné fázi programového období 2007–2013 nebylo podobného návrhu opravného rozpočtu zapotřebí; vzhledem k tomu, že pro rok 2017 došlo k téměř 24% snížení prostředků na platby oproti roku 2016;

F. vzhledem k tomu, že se důrazně doporučuje užší spolupráce mezi členskými státy a evropskými orgány s cílem zajistit, aby se prostředky na platby na politiku soudržnosti v rozpočtu EU na rok 2018 stabilizovaly na uspokojivé úrovni a aby byl dodržen celkový platební plán na období 2014–2020 nebo byl případně přizpůsoben podle aktuální situace;

G. vzhledem k tomu, že správní kapacita jak na vnitrostátní, tak i regionální a místní úrovni je zásadním předpokladem pro úspěšné provádění politiky soudržnosti;

1. znovu poukazuje na příspěvek investic z ESI fondů ke snižování hospodářských, sociálních a územních rozdílů v evropských regionech i mezi nimi a také k dosahování inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění a vytváření pracovních míst; vyjadřuje proto obavy, že další zpoždění při provádění operačních programů politiky soudržnosti bude mít nepříznivý dopad na dosahování těchto cílů a navíc přispěje k prohlubování rozdílů v regionálním rozvoji;

2. konstatuje, že zavedení několika nových požadavků, jako je tematická koncentrace, předběžné podmínky a finanční řízení, jakkoli zajistí větší výkonnost programů, přispěly v situaci, kdy byl právní rámec přijat pozdě, ke zpožděním při provádění programů; upozorňuje na skutečnost, že nynější tempo čerpání prostředků může vést ke značným částkám zrušených prostředků v následujících letech, a zdůrazňuje, že je třeba přijmout nezbytná opatření, aby tomu zabránilo; vyzývá Komisi, aby určila opatření, jež

v tomto ohledu plánuje;

3. zdůrazňuje, že kvůli těmto zpožděním při provádění programů by mohlo u finančních nástrojů využívaných při operačních programech financovaných z ESI fondů vzrůst již existující nebezpečí nízké míry čerpání prostředků, nadměrných kapitálových dotací, neschopnosti přilákat dostatečná množství soukromého kapitálu, nízkého pákového efektu a problematického revolvingu; konstatuje, že je zapotřebí dalších upřesnění a opatření, aby bylo v členských státech dosaženo stejné úrovně kapacity pro práci s finančními nástroji jakožto nástroji pákového efektu, a vyzývá členské státy, aby těchto nástrojů zavedených Komisí a EIB využívaly vyváženě; připomíná také možnost kombinovat financování z ESI fondů a Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) k řešení poklesu investic, především pak v odvětvích, které mají největší potenciál stimulovat růst a zaměstnanost;

4. vyzývá Komisi a členské státy, aby plně využívaly flexibility dostupné v rámci Paktu o stabilitě a růstu, neboť v mnoha členských státech způsobila hospodářská krize problémy s likviditou a vedla k tomu, že vlády mají k dispozici méně prostředků k veřejným investicím, a protože financování z politiky soudržnosti se stává hlavním zdrojem veřejných investic;

5. vyzývá proto Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy a na základě objektivní analýzy faktorů přispívajících k nynějším zpožděním předložila v prvním čtvrtletí roku 2017 „plán k urychlení soudržnosti“, a usnadnila tak rychlejší provádění operačních programů financovaných z ESI fondů; zdůrazňuje v této souvislosti nicméně, že je nezbytné zajistit nízkou míru chybovosti, boj proti podvodům a posílení správní kapacity na vnitrostátní, regionální i místní úrovni, což je nezbytným předpokladem pro dosažení včasných a kladných výsledků; domnívá se, že cílená opatření by měla být stanovena na základě analýzy souhrnné zprávy o výročních zprávách o provádění programů za období 2014–2015, kterou Komise zpřístupnila na konci roku 2016, a vyzývá členské státy, aby průběžně sledovaly pokrok, jehož bylo dosaženo v provádění projektů; upozorňuje v této souvislosti na nutnost zaměřit úsilí na tematické cíle prioritních odvětví, což má přidanou hodnotu; vyzývá navíc Komisi, aby dále poskytovala podporu prostřednictvím pracovní skupiny pro lepší provádění programů a aby Parlamentu představila akční plán svých činností;

6. je znepokojen zpožděními při určování řídících, certifikačních a kontrolních orgánů, jež způsobují zpoždění v předkládání žádostí o platby; vyzývá proto členské státy, aby dokončily proces určení těchto orgánů, a Komisi, aby řídícím, certifikačním a kontrolním orgánům poskytovala potřebnou technickou pomoc a poradenské služby ve snaze usnadnit a zrychlit provádění operačních programů v praxi, mimo jiné i pro účely přípravy souboru projektů, zjednodušení a zrychlení finančního řízení a kontrolního systému, jakož i pro účely uzavírání smluv a monitorování;

7. konstatuje, že rychlejší a účinnější provádění operačních programů financovaných z ESI fondů je bezprostředně spjato s větším zjednodušením; bere v tomto ohledu na vědomí priority stanovené v rámci souhrnného návrhu finančního nařízení; konstatuje však, že je třeba vyvíjet další úsilí zejména při řešení nákladů na řízení projektů, rozmanitosti pravidel a jejich častých změn, složitých schvalovacích postupů u velkých projektů, zadávání veřejných zakázek, nevyřešených majetkových vztahů, zdlouhavých postupů

pro získání povolení a vydání rozhodnutí, otázky retroaktivního použití pravidel kontroly a auditu, pozdních plateb příjemcům, obtíží při kombinování financování z ESI fondů s dalšími zdroji financování, pravidel státní podpory a pomalého řešení sporů; vyzývá Komisi, aby zajistila náležitou koordinaci a zjednodušila pravidla státní podpory a zajistila, aby byla v souladu s politikou soudržnosti; připomíná, že je třeba usilovat i o lepší předávání informací o výsledcích investic z ESI fondů;

8. vyzývá Komisi, aby zvážila a vypracovala řešení, včetně dalších forem flexibility, jako je flexibilita priorit a operačních programů na žádost příslušných řídicích orgánů, a to v souladu s cíli strategie Evropa 2020 a aby současně zajistila požadovanou stabilitu a předvídatelnost, jakož i navrhované znovuzapsání zrušených prostředků, včetně prostředků z okruhu 1B, v důsledku jejich nečerpání nebo nedočerpání, do rozpočtu EU, také s ohledem na budoucí programové období;

9. vyzývá k většímu úsilí o zajištění a usnadnění synergií mezi možnostmi financování EU, například ESI fondy, programem Horizont 2020 a fondem EFSI, prostřednictvím smíšeného financování, úzké spolupráce mezi příslušnými orgány, podpory činností v rámci inteligentní specializace a prostřednictvím užší spolupráce s vnitrostátními subjekty, které upisují zvýhodněné úvěry pro projekty v souladu s cíli operačních programů;

10. žádá lepší komunikaci mezi útvary Komise (tj. příslušnými generálními ředitelstvími), mezi Komisí a členskými státy a také s vnitrostátními a regionálními orgány, neboť je to naprosto zásadní předpoklad pro zvýšení míry absorpce prostředků a zkvalitnění činností v rámci politiky soudržnosti;

11. připomíná přidanou hodnotu přijetí přístupu zaměřeného na výkon a vítá úsilí Komise zajistit, aby tato politika měla výsledky; bere na vědomí závěry souhrnné zprávy o výročních zprávách o provádění programů za období 2014–2015 a očekává nadcházející strategickou zprávu, kterou Komise plánuje zveřejnit na konci roku 2017 a v níž poskytne více informací o uskutečňování priorit s odkazem na finanční údaje, na společné ukazatele a ukazatele specifické pro jednotlivé programy a vyčíslené cílové hodnoty a pokrok při dosahování mezníků a také situaci ohledně dokončení akčních plánů týkajících se nesplněných předběžných podmínek;[1]

12. upozorňuje na stávající platební plán na období 2014–2020; s ohledem na pravidla pro zrušení prostředků vyzývá Komisi, aby vypracovala odpovídající platební plán až do roku 2023 a v případě nutnosti navrhla zvýšené stropy pro prostředky na platby v okruhu 1B až do konce současného programového období; vybízí Komisi a členské státy, aby zajistily, že e-soudržnost bude plně funkční a snadno použitelná, a bylo tak možné přizpůsobit platební plán konkrétnímu vývoji, a aby vypracovala „plán k urychlení soudržnosti“; žádá proto, aby členské státy uváděly údaje o souborech projektů, plánech veřejných zakázek s plánovanými i skutečnými lhůtami pro nabídkové řízení, uzavírání smluv a realizaci, jakož i veškeré finanční a účetní údaje týkající se faktur, spolufinancování, způsobilosti výdajů atd.;

13. očekává, že Komise bude pokračovat v diskusích o těchto otázkách na fóru o

[1] Nezbytné aktuální informace po zveřejnění souhrnné zprávy o výročních zprávách o provádění programů za období 2014–2015.

soudržnosti a navrhne řešení v 7. zprávě o soudržnosti, aby zajistila provádění politiky soudržnosti v plném rozsahu a pokrytí investičních potřeb EU; žádá také , aby byly učiněny nezbytné kroky pro včasný start programového období po roce 2020;

14. žádá Komisi, aby s ohledem na diskusi o politice soudržnosti po roce 2020 pro sebe na základě informací uvedených ve výročních zprávách vyvodila závěry;

15. naléhavě vyzývá Komisi, aby nejpozději do začátku roku 2018 předložila legislativní balíček týkající se příštího programového období a usnadnila hladké a včasné jednání o VFR na období po roce 2020, včetně regulačního a procedurálního polštáře, aby nedošlo k systémovým šokům u investic v rámci politiky soudržnosti a při provádění příslušných programů; domnívá se, že je třeba náležitě zohlednit výsledky britského referenda a nadcházející ujednání o podobě brexitu;

16. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Radě, Výboru regionů a členským státům a jejich vnitrostátním a regionálním parlamentům.